

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 505 בס"ד ערש"ק פר' בחוקותי (חוק, מרכון) כ"ה אייר תשע"ה

פצוצים יקרים

אם בחקתי תלכו וגו' (כ"ז, ג') כי חק הוא גזרה בלי טעם ואח"כ ואת מצותי תשמרו לשון צוותא-בסימא ועשיתם אותם אתם תעשו אותם כדאיתא במדרש שכאילו הוא עשה את המצות והתורה נקראת על שמו, כי בתחילה נקראת תורת ה' ולבסוף נקראת תורתו כיון שזכה לַחיות להשפיע על ידו חיות להעולמות הרי הוא כאילו הוא תורה, ומצות שלו.

אם בחקתי תלכו וגו' (כ"ז, ג') אמרו רבותינו בתו"כ זה למוד התורה, ואמר בלשון תלכו כלומר שתלכו תמיד ולא עומדים במקום אחד במדרגה אחת אלא שתלכו תמיד הלוך ועלה ממעלה למעלה בדבקות והתלהבות עד שתגיעו למדרגה עליונה כמו מי שעולה מעולם לעולם.

אם בחקתי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו' (כ"ז, ג') יש לפרש על פי רמז המשנה (תנינה ב) חומר בקודש מבתרומה שמטבילים כלים בתוך כלים. כלומר אם תרצה לזכך חומריך שיהיה בקודש עליון שהוא המחשבה העליונה אי אפשר אלא מבתרומה, פירוש שצריך שתרום תמיד עיניך ולבך ותטהר מחשבותיך ורעיונותיך במחשבת השי"ת, וזה ידוע שבמקום שאדם מחשב 'שם הוא' כלומר במקום ההוא... (בעש"ט)

אם בחקתי תלכו וגו' (כ"ז, ג') כשתרצו ללכת ולעלות בתורת ה' אז תבינו וא"ת היינו ואנכי תולעת ולא איש שתגיעו למלבשתו ענוה ועוד ומכשרתו להיות צדיק וחסיד וכו'. ועשיתם אותם היינו כל מעשיכם יהיו ל"מ מלאכות רוחניות תורה ועבודה לא הבלי עוה"ז שתהיו בני תורין מכל סדרות עולם העשיה. (מרפא לנפש)

ושכבתם ואין מחיר (כ"ז, ו') צריך לדעת שלא יעלה על הדעת שרק בעוה"ז צריך האדם לבקש מה' שייטיב לו, כי גם בשכבו בקבר צריך שמירה שלא יתדבקו עליו כוחות טומאה כדאיתא באבות בשכבך ישמור עליך בקבר, וזה מרומז בפרשת בחקתי שאם תהיו עמלים בתורה ושכבתם בקבר ואין מחיר.

ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו (כ"ח, ח') הכלל הוא שאם יודמן לאדם שני עסקים באחד יכול להרויח מאה זוז ובשני מאתים זוז בודאי יבחר בהעסק של המאתים והרי ידוע מה שאמרו חז"ל שאינו דומה מרובים העושים את המצוה למועטים. וא"כ בודאי יותר טוב ונכון שיעשה המצוה בקבוצ דע"ז כח זכות המצוה גדול הרבה יותר. וכן מרומז בפרשתנו ורדפו וכו'.

ואולך אתכם קוממיות (כ"ח, יג') פרש"י בקומה זקופה. לכאורה והלא דין הוא ברמב"ם (הלכות דעות פרק ה', ח') לא ילך תלמיד חכם בקומה זקופה? והטעם אמרו במסכת ברכות (מג, ע"ב) כאלו דוחק רגלי השכינה בשל יותרת הכבוד היהירות והגאווה שליו התירוץ מיניה וביה כשהולך בעצמו הרי הוא כאילו דוחק רגלי השכינה אבל כאן הרי כתוב ואולך אתכם קוממיות שלא נלך בעצמינו אלא השכינה תוליכנו קוממיות בארצנו בכה"ג אדרבה שפיר ושפיר יעלה ויבוא ישראל לארץ ישראל וילך בה קוממיות בקומה זקופה. (מן התורה)

ואם לא תשמעו לי וגו' (כ"ח, י"ד) אמרו חז"ל (אבות ו) בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. וצ"ב האם מאן דהוא שומע את הכרוז? וא"כ מה מועילה ההכרוז? וצריך לידע רמז הכרוז שהוא ע"י המחשבה שבאין לאדם בכל יום הרהורי תשובה שהוא מחמת הכרוז, גם כשנתעורר בעולם איזה פחד ויראה ידעו שמרמזין להם מלמעלה שידבקו בשורש היראה. וכשנתעורר איזה שמחה בעולם ידבק בשמחת עבודת השי"ת וכיוצ"ב כך ישמע חכם ויוסיף לקח. (תולדות יעקב יוסף)

והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית (כ"ח, כ"ה) ... הגהה קול שועת אחב"י בכל ארצות פזוריהם גדול למאד, וכאשר התבוננתי בכל זה לדרוש ולחקור מצאתי שכל זה בא לנו ע"י שנתרפו ידינו בלמוד התורה שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי. אין לנו עצה אחרת כי אם להרבות כבוד תוה"ק ולהרבות חבורות ללמוד וללמד למען הרבות כבוד שמים בעלי מקרא, משנה, גמרא, הלכה וכו' וכו'.

(מכתבי החפץ חיים זצ"ל)

שיחת אור הראש זיע"א בפרשת מטות - אסעי תשל"א נכתב ע"י א.א.

אשר לו הכח והממשלה, וגם הכח של בני אדם לו הוא, ורק זה שמכיר שאינו אלא כדוגמת הבהמה, והכח שיש לו אין זה כי אם כח ה' השוכן בתוכו, עליו שייך לומר שיש לו כח. וזהו מותר אדם מן הבהמה, שהבהמה אין ביכולתה להשיג את זה ולכן היא נשארת בהמה, והאדם יש לו אפשרות להשיג את המציאות הזו ואז הוא נחשב לבעל כח.

ואיך זוכה האדם להשגת מציאות? על ידי הקשיים והמכשולים שיש לו! שהם מלמדים אותו שבעצם אין לו אחיזה כלל, והוא משיג שהמציאות שלו היא שאיננו יכול לעשות כלום, והוא מתחיל להתבונן לחפש את ההכרח שלו שנותן לו כח, ומזה הוא משיג את הכח הנעלם. רק בדרך זו יוכל להשיג את זה. כי את השכל הנעלם מכל רעיון אי אפשר להשיג היות שהוא גלמוד, עלמא יחידאה, ורק על ידי שהאדם משיג את שפלותו הוא יכול להשיג. ובאותה מדה שהוא משיג את שפלותו כך ישיג את השכל הנעלם, וככל שישגי יותר את האין שלו, כך יכיר שהכח שיש לו ב-אין שהוא נמצא נובע מהקדושה, והוא נהיה כמו בהמה שלא שייך בה מציאות של כח עצמי.

וזהו תכלית עבודת האדם, להגיע לבחינת בהמה, ואפילו זה שנמצא במדריגות גדולות צריך להגיע לכך שיהיה מציאות של בהמה, שאין לו שכל כבהמה, ואין לו שום כוחות אנוש, בחינת - ונחנו מה, ואז הוא יכיר את עצמו כבהמה כמו שאמר דוד המלך ע"ה "בהמות הייתי עמד".

וההבדל בין אדם לבהמה הוא, שבהמה אין לה מחשבה, והיא חיה כמו בהמה ללא שום

באדם יש חיובי ושלילי. חיובי, מה שהאדם עושה ומקיים את רצון ה', וכנגדו השלילי שנברא בו האדם בכדי שעל ידו יגיע לשלימות. ובאמת כח חיובי יש רק אחד, הוא האחד המיוחד, והאדם הוא כולו שלילי, שלילה מוחלטת מכל וכל אין. ועל ידי שהוא משיג את שלילותו, ממילא הוא משיג ויודע שיש כח עליון המחיה אותו ונותן לו כח לעשות חיל, וממילא הוא נעשה מחוייב לה' ואינו מופקר, ואז הוא נעשה חיובי.

אנו קוראים לקב"ה "קדמון לכל דבר אשר נברא", שלכאורה אינו מובן, 'קדמון' שייך לקרא על דבר שיש לו גבול ולומר שזה קדם לזה, אבל הרבש"ע שהוא נצח מה שייך לקרא לו 'קדמון'. אמנם כאשר האדם שיש לו תחילה וסוף מבטל את עצמו מכל וכל, הוא נכנס לתכלית של אין סוף, ואז בהגבלותו מעיד האדם כי הקב"ה הוא קדמון, דהיינו שהוא מראה שהרבש"ע הוא קדמון לכל דבר. כי מאיפה אנו יודעים שיש רבש"ע והוא קדמון, רק על ידי האדם שהשיג את שלילותו, והוא חי במציאות שכל הכח שיש לו של הקב"ה הוא, והוא מחוייב לה'.

אך כל עוד שהאדם אינו חי בהרגשה הזו אין לו מציאות כלל. כל זמן שהאדם אינו חי את המחייב של מציאותו לא יתכן שיהיה לו מציאות. והוא כדוגמת בהמה שהיא בעצמה אינה מסוגלת לכלום אם לא שמנהיגים אותה, ועם כל הכוחות שלה היא עדיין בהמה, כי למרות שנבראו בה אינה יכולה לממש אותם אלא רק ע"י האדם שמנהיגה. וכמו כן הוא האדם. כי אין שום כח בעולם זולת השי"ת

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

505 ג

בכל רגע ורגע, כי מתוך שמכיר את שלילותו יודע שאת כל חיותו הוא שואב מן המחייב שלו ואם המחייב היה עוזב אותו להרף עין ח"ו היה נשאר כדומם, נמצא אם כן שכל אחיותו היא מהמחייב השכל הנעלם מכל רעיון, ומתוך ה-אין שלו מוכרחת מציאות ה'. ואם כן השכל שלו בעצם השכל הנעלם מכל רעיון, והכח שלו הוא הכח של אשר לו הכח והממשלה ונמצא שכביכול הקב"ה שורה ומתלבש בתוך הגוף הזה שנהפך ל-אין.

וזה שאמר דוד - וליבי חלל בקרבי, דהיינו שהיה כבהמה ללא שום כוחות, ולכן זכה למלכות דקדושה, דהיינו מלכות ה' בתוך הגוף שלו. ולכן דוד מלך ישראל חי וקיים - בבחינת גוף והוא נהיה עלמא יחידאה, דהיינו שנעשה שליט על עולם התחתון. וכל עוד שהאדם לא מופשט מגופו לגמרי, בבחינת 'אין' הגמור שאין לו אחיזה כלל, שהוא בחינת אין סוף, הוא יכול ליפול באפיקורסיות, מחמת שאינו משיג את השכל הנעלם מכל רעיון. אמנם דוד המלך אמר "בהמות הייתי עמך" ר"ל מפני שהייתי עמך - עם הקב"ה, ולכן הכיר את הבהמיות שלו, ובזה נעשה שילוב של ה-אין שלו עם הכח של הקב"ה אשר לו הכח. ולזה הגיע על ידי בחינת "לך דומיה תהלה" - 'דומיה' מלשון 'דומם' ע"י שהיה כדומם הכיר את בוראו, וידע לפאר את שם כבוד מלכותו. ולמטרה זו ברא הקב"ה את האדם, שבעצם הוא לא יותר מבהמה בצורת אדם, בגלל שרוצה שהאדם ישיג את השכל הנעלם מכל רעיון, ויגיע לבחינת עלמא יחידאה כנ"ל.

חשבון מהיכן חיותה ומה היא. והאדם יש לו מחשבה, הוא חי במחשבה והולך עם מחשבה, והוא מוכרח לקלוט שכל האחיזה שלו היא מכח הנעלם, ולהשיג עצמו בחינת בהמה. לשם זה ניתנה לו הבחירה. והיה, אם הוא חי עם הבהמיות שלו, הוא מקושר לשכל הנעלם המחיה אותו ואז הוא אדם. ובאם הוא נופל לרגע מן הבחירה, הרי הוא בהמה ממש. כי האדם באמצעות המחשבה יש לבהמה שלו התקשרות לנעלם, והבהמה שאין לה מחשבה נשארת בהמה, וזה שאינו קולט את המציאות הזו וחי בבחינה של כוחות עצמו, נשאר בהמה, ואף יותר גרוע מבהמה. כי בהמה אינה מתגרה בנעלם, שאין לה בחירה, ואין זה תפקידה להגיע לנעלם והאדם שזה תפקידו שיהיה "כגמול עלי אמו" ויגיע לבחינת "בהמות היית עמך" והוא חי בהרגשת מציאותו - הוא יותר גרוע מבהמה.

ובכדי להגיע לזה, צריך האדם לעבוד על עצמו ("זיך אויס הערבטן") עד שבתוך הגוף שלו יהיה בחינת השכל הנעלם מכל רעיון ומהגוף שלו נהיה גילוי הקב"ה. כי מי פרסם שיש שכל הנעלם מכל רעיון? הבהמה? הרי היא בחינת 'דומם' שאין לה בחירה. רק האדם בעבודתו צריך להגיע לבחינת בהמה בלא בחירה, ועל ידי הבהמיות שלו ישיג ויכיר את מציאות ה', על ידי הקשיים והסיבות שעובר שמראים לו את ה-אין שלו, שאין לו כח, ואין לו קיום כלל. ובשעה שיגיע להכרה אמיתית של קיומו, ש-אין מתום בבשרי ואין שלום בעצמי, וידע שכל העולם לא נברא אלא בשבילו, וירגיש שהוא בסכנה גדולה ועצומה

זכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם וגו' (כ"ז, ט"ב) מבקש"מ מפני מה אין נקרא אבות כי אם אברהם יצחק ויעקב וגם זכות אבות לא נקרא רק מהם? ופירש משום דבחייהם היה עבודתם ותפלתם עבור כל הדור ועד סוף כל הדורות.

וכל ערכך יהיה בשקל הקודש (כ"ז, ט"ה) ... בדרך מליצה שאלו לחכמים מי יותר גדולים וחשובים החכמים או העשירים? אמרו להם, החכמים, שאלו אם כן מפני מה מצויים החכמים לדפוק על פתחי העשירים יותר ממה שמצויים העשירים בפתחו החכמים? אמרו להם מפני שהחכמים מכירים גם במעלת העושר. אבל העשירים רובם אינם מכירים במעלת החכמה.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (במדבר א', א) היינו השי"ת הודיע למשה רבנו ע"ה כל מי שילמוד התורה ביראה כהולך במדבר במקום סכנת מות או תחקים התורה בידו כאלו קבלה היום מהר סיני.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א', א) איתא במדרש (א', י) למה במדבר סיני? מכאן שנו חכמים בשלשה דברים ניתנה התורה באש במים ובמדבר... אפשר לפרש ע"פ דברי רח"ו בשערי הקדושה שהגאון באה מיסוד האש. לשון הרע מיסוד הרוח, תאוה מיסוד המים, עצלות מיסוד העפר... לפיכך נתנה התורה באש ובמים להורות לנו שגם בגאון הבאה מיסוד האש וגם בתאוה הבאה מיסוד המים צריכים אנו להשתמש לכבוד התורה ומהם נקח לעבוד את ה'.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א', א) מצינו לתורה שנמשלה למים ההולכים ממקום גבוה למקום נמוך ללמדך שאפילו הפחות שבפחותים מסוגל לקלוף את אור התורה... ורמזו לדבר שהקב"ה דיבר את תורתו במדבר שממה, מקום נחש שרף ועקרב, בעבי הריקנות והישימות. דוקא שם היה דיבורו, שם היה משכנו ושם איוה להיות האהל למועד לו...

שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' (במדבר א', ב) רש"י: מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שעה וכו'. המעם שצוה למנות כל שעה בהקדים שיש עובד ה' בתמידות כי לכך נוצרת, ויש עובד ה' בדרך התשובה מלשון תשב אנוש עד דכא, עד דכדוכו של נפש מחמת שחטאתו לנגדו תמיד, מי שלבו נשבר בקרבו כשהקב"ה מראה להם חיבה יתירה הם בושים במעשיהם יותר ויותר משום כך הראה להם הקב"ה חבה בכל פעם, אבל שבט לוי שהם דבוקים תמיד בה' ובתורתו לא מנה אותם בכל פעם ודו"ק.

איש ראש לכית אבותיו הוא (במדבר א', ד) איתא במדרש בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם ואמרו מה ראו אלו להתקרב אל ה' יותר מאלו? סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו ספר יחוסכם כשם שהביאו בני, הכוונה בזה היופי של עם ישראל המתגאים במורשת אבותיו ויחוסו לא כן אומות העולם שכל דור חושב עצמו פקח יותר מקודמיו, הללו אינם מסוגלים לקבל התורה ולעשותה מורשת מדור לדור.

זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים (במדבר ד', ד) קהת היה מטועני הארון שהוא קודש הקדשים ודרשו חז"ל שהארון נושא את נושאו. יתבאר בדרך דרוש לא כשאר חכמות התורה. שאר חכמות נישאות ע"י בני אדם ומושפעות על ידם, לא כן תוה"ק היא נושאת את נושאה ומשפיעה עליהם שמכוונת את חייהם ולא להיפך.

לעבוד עבודה עבודה (במדבר ד', ט"ז) זו שירה (ערכי א) השמחה של מצוה נקראת עבודה, כמו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה (דברים כח, מז) ולכן היו הלויים משוררים לעשות המצוה בשמחה. וזו עבודתה כמו שנאמר בדברי הימים ב- (לח) והמשוררים בני אסף על מעמדם אין להם לסוד מעל עבודתם.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

פס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ת.ד. 5080 ירושלים 91050